

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1042/2023
17.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Дубравке Дамјановић и Гордане Којић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Небојше Николова и др, због кривичног дела трговина људима у саизвршилаштву из члана 388. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног Небојше Николова - адвоката Мирослава Ристића и окривљене Драгане Петровић – адвоката Тамаре Антић, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу К бр. 101/21 од 18.11.2022. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 150/2023 од 30.05.2023. године, у седници већа одржаној дана 17.10.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту бранилаца окривљеног Небојше Николова - адвоката Мирослава Ристића и окривљене Драгане Петровић – адвоката Тамаре Антић, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу К бр. 101/21 од 18.11.2022. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 150/2023 од 30.05.2023. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених **ОДБАЦУЈУ** као недозвољени.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу К бр. 101/21 од 18.11.2022. године године, окривљени Небојша Николов и окривљена Драгана Петровић оглашени су кривим због извршења кривичног дела трговина људима у саизвршилаштву из члана 388. став 1. у вези члана 33. КЗ и осуђени на казне затвора у трајању од по 11 година, у које им је урачунато и време проведено у притвору од 11.03.2021. године, до упућивања окривљених у установу за издржавање кривичних санкција. Одлучено је о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву оштећеног, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 150/2023 од 30.05.2023. године, одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Нишу, браниоца

окривљеног Небојше Николова, окривљене Драгане Петровић и браниоца окривљене Драгане Петровић, а пресуда Вишег суда у Нишу К бр. 101/21 од 18.11.2022. године потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости, због повреде закона, поднели су бранилац окривљеног Небојше Николова - адвокат Мирослав Ристић и бранилац окривљене Драгане Петровић – адвокат Тамара Антић, са предлогом исте садржине, да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине пресуду Апелационог суда у Нишу Кж1 150/2023 од 30.05.2023. године и предмет врати том суду на поновни поступак и одлучивање.

Врховни суд је, на основу члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерке захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су поднети захтеви за заштиту законитости, те је након оцене навода у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости су неосновани у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док су у преосталом делу недозвољени.

Браниоци окривљених у поднетим захтевима за заштиту законитости, иако не нумеришу, указују на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, наводима идентичне садржине. Наиме, по ставу бранилаца окривљених, мишљење Центра за заштиту жртава трговине људима од 20.05.2021. године је незаконит доказ, обзиром да не постоји наредба ни једног органа да се обави ова доказна радња.

Међутим, по налажењу Врховног суда, изнети наводи захтева за заштиту законитости се не могу прихватити као основани, а из следећих разлога:

Одредбом члана 2. став 1. тачка 26) ЗКП прописано је да је „исправа“ сваки предмет или рачунарски податак који је подобан или одређен да служи као доказ чињенице које се утврђују у поступку (члан 83. став 1. и 2.).

Центар за заштиту жртава трговине људима је као независна установа социјалне заштите основан 13.04.2012. године Одлуком Владе Републике Србије. Пре тога донета је Уредба о мрежи установа социјалне заштите („Службени гласник Републике Србије“ број 16/2012 од 07.03.2012. године) којом је Центар за заштиту жртава трговине људима дефинисан као установа социјалне заштите.

Центар за заштиту жртава трговине људима као установа социјалне заштите врши послове идентификације и обезбеђује адекватну помоћ и подршку жртвама трговине људима у циљу њиховог опоравка и реинтеграције.

Чланом 9. Статута Центра за заштиту жртава трговине људима прописана је делатност Центра за територију Републике Србије и поред осталог, у ставу 1. тачка 1) прописано је да врши процену стања, потреба, снага и ризика жртава трговине људима и на основу показатеља који указују да је лице жртва, идентификацију, у складу са законским овлашћењима у домену регистроване делатности, с циљем обезбеђења

одговарајуће помоћи и подршке као и процену и других значајних особа у њиховом окружењу.

По налажењу овога суда мишљење Центра за заштиту жртава трговине људима сачињено је од стране овлашћене институције коју оснива Република Србија – Влада Републике Србије и стручног лица, у складу са Статутом Центра за заштиту жртава трговине људима и Правилником о организацији и систематизацији послова Центра за заштиту жртава трговине људима у Београду, а које само по себи, нити по начину прибављања није у супротности са Законом о кривичном поступку. При томе, мишљење Центра сачињено је у поступку идентификације потенцијалне жртве трговине људима.

Имајући у виду да је предметно мишљење Центра за заштиту трговине људима сачињено од стране стручног лица и у свему према правилима струке и представља исправу издату од стране надлежног државног органа у законом прописаној процедури, која је у смислу члана 2. став 1. тачка 26) ЗКП подобна да се користи у кривичном поступку, то наведени доказ не представља незаконит доказ у смислу навода захтева за заштиту законитости, а посебно имајући у виду овлашћења Центра у погледу вршења процене стања, потреба, снага и ризика жртава трговине људима, и на основу показатеља који указују да је лице жртва и његову идентификацију, у складу са законским овлашћењима у домену регистроване делатности.

Уједно, Врховни суд указује, а имајући у виду све напред наведено, да је у конкретном случају, у питању исправа која је коришћена у кривичном поступку, а не налаз и мишљење судских вештака, те сходно томе, није ни било законских услова за одређивање вештачења наредбом, у складу са одредбом члана 117. став 1. ЗКП.

Такође, имајући у виду стање у списима предмета, органи Министарства унутрашњих послова, поступајући по захтевима јавног тужиоца за прикупљање потребних обавештења, су вршили потребне провере на терену, а сходно инструкцијама у поступању датим од стране тужилаштва, укључени су били и радници Центра за заштиту жртава трговине људима из Београда.

Сходно изнетом, Врховни суд неоснованим оцењује наводе из захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених, да су правноснажне пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, односно да се правноснажне пресуде заснивају на незаконитом доказу.

Наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених, којима у преосталом делу, указују на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и наводе да се већина доказа базира на незаконитим доказима, а поред означеног мишљења Центра и на изјашњењима оштећеног, која остали вештаци, а самим тим и суд користе, те да је исказ оштећеног садржан у бројним другим доказима, а што их самим тим чини незаконитим, нису били предмет оцене у овом поступку, обзиром да браниоци, не наводе разлоге због чега сматрају да је исказ оштећеног незаконит доказ, нити означавају, који су то други незаконити докази.

Поред изнетог, браниоци окривљених у захтевима за заштиту законитости указују на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, наводима да је изрека одлуке неразумљива и на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, наводима

да је суд своју пресуду образлагао тако што је само таксативно побројао доказе и одбио све жалбе изјављене против првостепене пресуде, а те доказе није образлагао нити је утврдио логичну повезаности истих, нити било какву другу повезаност између њих.

У захтевима за заштиту законитости се указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, наводима да тужилаштво није пружио доказе, којима се на несумњив начин утврђује да су окривљени у односу на наводног оштећеног извршили кривично дело, да није пружен поуздан доказ везан за временски период који оптужница обухвата, није достављен доказ о начину наводног извршења кривичног дела, није презентован начин, на који оштећени примораван или присиљаван да буде у ропском односу, није доказан статус оштећеног, те износе своју верзију догађаја, а у вези са изнетим износе и сопствену оцену доказа и то: одбране окривљеног, налаза и мишљења судског вештака који је обавио вештачење оштећеног, односно налаза и мишљења судског вештака за окривљену Драгану Петровић.

Међутим, повреде закона из члана 438. став 1. тачка 11), члана 438. став 2. тачка 2) и члана 440. ЗКП, сходно одредбама члана 485. ЗКП, нису предмет разматрања од стране Врховног суда у поступку по захтеву за заштиту законитости, дакле нису дозвољени разлози, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца, због чега је Врховни суд, захтеве за заштиту законитости бранилаца окривљених у напред наведеном делу, оценио као недозвољене.

Са изнетих разлога Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић с.р.

Председник већа-судија
Бата Цветковић с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић